



## Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“

Синђелићева бр.24, 32000 Чачак, тел/факс: 032-340-960; 323-608

www.cacak-dis.rs e-mail: biblioteka@cacak-dis.rs



ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА  
„ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС“  
ЧАЧАК

Број: 226  
Датум: 14.3.2025.

# ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС“ ЗА 2024. ГОДИНУ

Чачак, март 2025. године

## Извештај о раду Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ за 2024. годину

Библиотеке, као пословични светионици знања, чувари прошлог и простори сусретања, вековима одолевају променама трендова, различитим кризама, песимистичним прогнозама и раздобљима опште клонулости.

Истина, у временима пуних изазова, није увек лако – али свакако је неопходно, учинити све како би се постигао и одржао баланс између старог и новог, између вредности традиције и потенцијала будућности.

Као најстарија градска установа културе, библиотека „Владислав Петковић Дис“ се, под очекиваном тежином одговорности коју наведена чињеница носи, усмерава ка очувању поверења корисника и сарадника. Циљ куће књиге је служење примерима добре праксе, али и стално ширење поља активности, ангажовања и повезивања. Фокус првенствено одржавамо на људима, чије идеје, знање, елан и солидарни дух представљају извор сигурности и наде пред најтежим изазовима. Познавање корисника и њихових читалачких, али и културних потреба, подједнако је важно колико стално кретање у корак са струком и њеним критеријумима.

Библиотекари заправо имају мисију посредовања између уметности и публике, древности и данашњице, света и локалне заједнице. Наша привилегија је позиционираност између разноврсних културно-уметничких и друштвених грана, у чијем складу настаје и опстаје дух просвећености.

Простирући се на подручја књижевности, визуелних уметности, театра, стрипа, музике и филма, размењујући искуства, вештине и приче, Библиотека ће наставити да чува класично, открива ново, посредује и ствара. Главни адут биће нам таленти и вештине свих који су спремни да заједничкој мисији приступе чистог срца, отворених погледа и неисцрпне добре воље.

Градска библиотека је у 2024. години остварила свој план у потпуности, успешно обавила законом о библиотечкој делатности прописане обавезе прикупљања, чувања и давања на коришћење књига и друге библиотечке грађе, обављала надзор и давала стручну помоћ свим библиотекама у Моравичком округу. Укупан број активних корисника Библиотеке је готово 8.000, док број пружених услуга прелази 80.000. Многобројне активности у 2024. обухватиле су више од 100 културно-образовних садржаја, а са посебном пажњом су организоване манифестације 61. „Дисово пролеће“ и 25. „Штампана реч“, као и „Лето у Библиотеци 2024“. Програми су били намењени свим генерацијама и одвијали су се два до три пута седмично. Више од 11.000 посетилаца присуствовало је неком од садржаја који је

реализовала Библиотека (књижевно вече, предавање, трибина, радионица, изложба, представа)

Проширење делатности и повећање обима услуга није нужно пратило повећање броја извршилаца нити веће финансијско улагање буџета града и Министарства културе.

### Финансирање Библиотеке

Укупно пренета и утрошена средства Библиотеци у 2024. години из буџета града Чачка износила су 65.839.712,95 динара од планираних 75.791.900,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 87,12%.

Средства пренета и утрошена за – Функционисање локалних установа културе – из средстава буџета Града Чачка, износила су 59.493.584,21 динара од планираних 66.996.400,00 динара (88,80%). Ова средства представљају 90,36% у укупно пренетим средствима Града Чачка.

Средства исплаћена запосленима за плате у 2024. години износила су 43.726.391,85 динара, она представљају 73,50% у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

У Библиотеци је било 30 запослених на неодређено време. Три радника су током године ангажована по уговорима на одређено време због повећаног обима посла.

Просечна нето зарада установе у 2024. години по запосленом износила је 73.693,00 динара.

Остала давања запосленима у 2024. години у Библиотеци износила су 3.580.811,38 динара, она представљају 6,02% у укупним средствима пренетим за функционисање установе. У ову групу спадају трошкови превоза на посао и са посла, јубиларне награде које су предвидив, али не и сталан трошак, као и социјална давања и помоћи која нису ни сталан, а ни предвидив трошак.

*Средства утрошена за сталне трошкове установе износила су 7.079.032,30 динара, она представљају 11,90% у укупним средствима пренетим за функционисање установе. Средства за текуће поправке и одржавање зграде и опреме у 2024. години пренета су и утрошена у износу од 1.363.725,49 динара, она представљају 2,29% средстава у укупним средствима пренетим за функционисање установе.*

*Средства за друге трошкове редовног функционисања установе у 2024. години пренета су и утрошена у износу од 2.526.002,37 динара, а то представља 4,24% средстава у укупним средствима пренетим за*

функционисање установе.

Средства за набавку опреме пренета у 2024. години износила су 1.217.620,82 динара, а то представља 2,05% у укупним средствима пренетим од стране буџета града за функционисање установе.

Средства пренета и утрошена за – Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва – из средстава буџета Града Чачка, износила су 5.496.128,74 динара од планираних 7.725.500,00 динара (71,14%). Ова средства представљају 8,35% у укупно пренетим средствима Града Чачка.

Средства пренета и утрошена за - Пројекат: Престоница културе Србије 2023 - ЧАЧАНСКА РОДНА износила су 850.000,00 динара од планираних 850.000,00 динара (100,00%). Ова средства представљају 1,29% у укупно пренетим средствима Града Чачка.

Укупно пренета и утрошена средства у Библиотеци током 2024. године Пројекат: Установе културе - сопствени приходи износила су 722.547,59 динара од планираних 2.295.000,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 31,48%.

Средства утрошена за остала давања запосленима установе износила су 336.500,00 динара, она представљају 46,57% у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Средства за друге трошкове редовног функционисања установе и програмске активности у 2024. години утрошена су у износу од 386.047,59 динара, а то представља 53,43% у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Укупно пренета и утрошена средства Библиотеци током 2024. године из осталих извора финансирања износила су 2.373.941,83 динара од планираних 3.343.000,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 71,01%.

Трансфери од других нивоа власти-Утрошена средства износила су 1.501.021,83 динара од планираних 2.470.000,00 динара (60,77%). Ова средства представљају 63,23% у укупно утрошеним средствима из осталих извора. Средства су утрошена на основу уговора са Министарством културе по шест пројеката, у износу од 1.214.021,83 динара (55,95%) од планираних 2.170.000,00 динара.

На основу уговора града са Министарством културе - Започете активности у области културе у 2024. години утрошена су средства у

износу од 287.000,00 динара (95,67%) од планираних 300.000,00 динара.

Неутрошена средства донација из ранијих година - Утрошена средства износила су 872.920,00 динара од планираних 873.000,00 динара(99,99%). Ова средства представљају 36,77% у укупно утрошеним средствима из осталих извора. Ово су средства међународне донације Европске културне фондације за пројекаточувања животне средине „Зелени кров библиотеке“ и планирана су у оквиру Пројекта: Установе културе - сопствени приходи.

### Коришћење библиотечке грађе

Број и структура књига и остале грађе дате на коришћење у 2024. години је следећа: Позајмно одељење за одрасле 45.859 јединица грађе, Одељење референсне збирке 651, Завичајно 1.472, Одељење периодике 25.150, Страна књига 266, Мрчајевци 2.100, Пријевор 847, Прељина 621, Заблаће 1.530, **што укупно представља 96.906 издатих јединица библиотечке грађе.**

Структура услужених корисника у 2024. години: Позајмно одељење 26.640, Одељење за децу и младе 11.621, Одељење референсне збирке 5704, Завичајно 911, Одељење периодике 4.291, Страна књига 1.411, Мрчајевци 1.366, Пријевор 529, Прељина 535, Заблаће 1.745, учесници радионица и програма 10.505 **што укупно представља 65.258 услужених корисника** од чега је по категоријама корисника структура следећа: предшколци 3.425, ученици основних школа 6.729, ученици средњих школа 2.597, студенти 1.784, радници 4778, службеници 4658, остали 15.890.

У 2024. години број и структура уписаних чланова је следећа: **4.774 уписа** од чега је у Позајмном одељењу 2.485, у Одељењу за децу и младе 1.701, огранак Мрчајевци 162, Пријевор 59, Прељина 58, Заблаће 309.

Обрт књижног фонда у 2024. години био је 0.41 %, проценат обухваћености становника чланством је 4.47%, број позајмљених књига у 2024. години је 70.582, број прочитаних новина је 25.720, број позајмљених часописа 521, а број прочитаних књига по становнику износи 0.66% (број становника на територији Града Чачка је 106.876)

Укупан библиотечки фонд чине 171.122 књиге, од чега фонд одељења у Чачку, без огранака броји 141.662 књиге. књижни фонд сва четири огранка броји 29.460 књига, док фонд сва четири легата (Миливоје и Божидарка Филиповић, Синиша Пауновић, Јован Давидовић, Мишел и Наталија Берте) и библиотеке целине (Бранка В. Радичевића) укупно броји 11.949 јединица грађе.

### Одељење за набавку и обраду књига

У целокупну базу Библиотеке унето је **6750** књига (стари фонд ове године у књигама није увођен), у бази је промењено **11.686** јединица (редакција записа, промена сигнатура, расход, статуси, преусмеравање грађе).

Приновљена монографска грађа	
Позајмно одељење за одрасле кориснике	1767
Одељење стручне књиге и референсне збирке	542
Одељење за децу и младе	1123
Одељење за завичајну збирку и легате	459
Заблаће - огранак	287
Мрчајевци - огранак	288
Прељина - огранак	347
Пријевор - огранак	252
Одељење стране књиге	1008
Музеј поезије	642
Библиотека целина Бранка В. Радичевића	35
	<b>6750</b>

По начину набавке грађе	
Куповина	2481
Поклон	3795 (1508 Откуп)
Обавезни примерак	353
Размена	80
Сопствено издање	41
	<b>6750</b>

**Обрада књига:** У 2024. години најпре се почело са обрадом нових поклона и књига из куповине које нису достављене до краја године. Највећим делом књиге су за Музеј поезије, добијене путем поклона разних дародаваца, најчешће аутора, установа, а највише од Народне библиотеке Србије.

Након одлуке Управног одбора 29. јануара, извршен је расход за 1.141 књигу из 2023. у Cobiss-у, у складу са одлуком од претходне године, док се не разреши питање непостојања редовног расхода прописаног Законом.

Конкурс за откуп публикација за библиотеке Министарства културе расписан је на време у фебруару, међутим резултати конкурса објављени су тек 1. августа са роком до 14. августа да се попуне табеле са изабраним насловима. Прве књиге почеле су да стижу тек 22. октобра. Обрада књига из Откупа завршена је 11. децембра. Извештај о реализацији откупа послат је 13. јануара 2025. Откупом је набављено 1.508 књига, од којих је 200 обавезни примерак, у вредности 1.213.692,86 динара.

У овој години било је 104 појединца и 23 установе који су поклонили књиге Библиотеци.

Поред текућег посла обраде књига, уређивања библиографских записа, креирања нормативних одредница, расхода, обављали су се следећи послови:

Током године вршено је преусмеравање грађе у Cobiss-у из других одељења Библиотеке за потребе фонда или тренутне изложбене поставке Музеја поезије за још 235 библиотечких јединица. Грађа која је преусмерена временом ће бити враћена у првобитне фондове (приликом претраживања електронског каталога за ове јединице исписује се подлокацијска ознака Музеја поезије).

У овој години невелики број књига је пресигниран из Позајмног одељења за одрасле читаоце и Одељења за децу и младе у депое. Радило се и на уједначавању сигнатура за смештај публикација које су враћене од корисника, како је статус грађе и рок враћања публикације видљив у електронском каталогу на иницијативу Одељења набавке и стручне обраде књига.

Током године одвијала се узајамна **сарадња са колегиницама из ВБС центра** уследећим сегментима: разрешавање дупликата, брисање дуплих библиографских записа и пренос фонда на одговарајуће записе.

У овој години на курсевима су биле колеге:

- Никола Пеулић - Katalogizacija u Cobiss sistemu/početni kurs
- Тијана Бежанић - Katalogizacija u Cobiss sistemu – ažuriranje CONOR
- Тања Вуковић – Katalogizacija u Cobiss sistemu – ažuriranje CONOR

### **Одељење за одрасле читаоце**

У Одељењу за одрасле у 2024. години уписано је 2.485 нових читалаца. Током године услужено је 26.640 корисника који су користили 45.859 јединица библиотечке грађе.

У току 2024. године вршене су сталне поставке нових књига, набављених на Београдском Сајму књига, откупом Министарства културе Републике Србије, и извесног броја књига које су добијене поклоном. Поставку су вршили сви запослени радници Одељења. У току године урађена је редовна набавка нових књига, расход оштећене и неактуелне грађе, као и одвајање књига за депо и књиговезницу.

- Приновљено публикација 1767
- Куповина 812
- Поклон 945
- Сопствено издање 10
- Предвиђено за расход 1512
- Урађено за депо 39

Током целе године библиотекарџи Позајмног одељења за одрасле читаоце упознавали су ученике свих чачанских основних и средњих школа, као и друге госте Библиотеке, са радом Одељења и Музејом поезије. Такође су поводом важних датума и догађаја организовали изложбе на свом одељењу.

### Одељење за децу и младе

У Одељењу за децу и младе уписан је 1.701 нови корисник, услужен је 11.621 малишан (2.763 предшколца, 5.550 основаца, као и 125 осталих корисника) и коришћено укупно 18.410 јединица библиотечке грађе.

- 1123 приновљених књига (купљено: 776, поклон: 347 (откуп: 180) )
- 960 књига предвиђених за расход

Библиотека је наставила успешну сарадњу са Предшколским установама и Основним школама нашег града, али и са другим Установама из Чачка. Порасту интересовања за књигу код најмлађих доприноси организовање бројних едукативно-креативних радионица и вођених посета Библиотеци, кроз које је прошло 2.732 најмлађих суграђана.

У више од десет различитих тематских радионица реализованих у току 2024. године намењених деци и младима посебно истичемо реализацију низа предавања и еколошких радионица у склопу пројекта „Вода здраво за готово“ које су реализоване како у Библиотеци тако и ван Установе (Фестивал здравог духа, излети за децу у Овчар бању, Атеницу – радионице о воденицама).

Одржан је велики број радионица са чачанским школама страних језика, при чему се истиче сарадња и реализација летње школе страних језика са „Blackbird” школом.

## Огранци Библиотеке

Рад оранака Градске библиотеке у Чачку негује се као позитиван пример бриге за културне потребе становника на селу. У четири оgranка уписано је укупно 588 нових корисника. Одељења у Мрчајевцима, Заблаћу и Пријевору раде два дана у недељи, а у Прељини одељење ради један дан.

У библиотечком оgranку у **Мрчајевцима** у 2024. години уписано је 162 члана.

У оgranку је издато 2.100 књига

Број корисника који су позајмили књигу је 1038.

Број осталих посета, евидентирано као посета члана и нечлана, износи 328.

У оgranку у **Заблаћу** уписано је **309** читалаца, књигама и часописима услужен је **801** корисник, а другим услугама: враћање књига, упис или обнова уписа, давање информација, преузимање књижазадужених на другим одељењима Библиотеке и слично, услужено је **944** корисника (чланова и нечланова). Програмима је присуствовало и у активностима радионица учествовало око **700** лица.

Током 2024. године у оgranку у **Пријевору** 422 члана Библиотеке позајмили су 847 публикација у овом оgranку. Осим тога, евидентирано је и 107 посета деце и одраслих. Укупно 59 корисника се уписало или продужило чланство

Укупан број уписаних чланова у **Прељини**: 58 (предшколаца 10, основаца 38, радника 2, службеника 3 и осталих 5) и они су 449 пута посетили оgranак, а позајмили 621 публикацију.

## Завичајно одељење

У 2024. години фонд Завичајног одељења је користило укупно 506 корисника.

Одељење за завичајну збирку и легате обишао је укупно 191 посетилац у оквиру индивидуалних посета Библиотеци. Такође, Одељење је посетило и око 500 грађана током групних посета Установи. Коришћено је укупно 1389 јединица монографских (372) и серијских (1389) публикација из фонда Завичајног одељења.

Набавка грађе: Фонд Завичајног одељења обogaћен је са укупно 459 примерака монографских публикација (11 куповином, 90 путем поклона, 353 на основу локалног обавезног примерка и 5 сопствених издања). У фонд

Завичајног одељења унето је 56 бројева новина и часописа. Приновљен је 1 наслов часописа. Прикупљена су три рукописа за Завичајно одељење.

У локалну Cobiss базу Завичајног одељења Тијана Бежанић је унела и креирала 469 записа монографских и серијских публикација, а Никола Пеулић 102.

Током јануара 2024. године библиотекари Завичајног одељења су припремали 25. изложбу чачанског издаваштва, уједно манифестацију у оквиру које се поред издавачке продукције из претходне године приказује богат програм у виду промоција новообјављених књига и часописа који се истичу својим квалитетом. Добитници награда „Исаило А. Петровић” и „Даница Марковић” су Ирена Лагатор Пејовић за каталог *Пространства љубави* који је настао као одраз истоимене изложбе у Галерији „Надежда Петровић” у Чачку и Милош Тимотијевић за монографију *Како је Чачак постао град кошарке (1945–1969): спорт и идентитет* у издању Народног музеја Чачак.

У 2024. години републичка комисија за доделу виших стручних звања у библиотечко-информационој делатности, донела је одлуку да Тијана Бежанић испуњава услове за стицање звања вишег библиотекара на основу достављене и прегледане документације.

### Одељење периодике

У току 2024. године услуге Одељења периодике користило је 3.870 чланова (у самом простору Одељења услужено је 350 корисника који су користили периодичну грађу).

Било је укупно 283 посете, у категорији без вредности (посете Одељењу периодике, приликом посете стручних радника, колега, културних посленика, студената, ученика – радионице, изложбе).

Број издатих публикација:

Коришћено је укупно 25.150 серијских публикација од чега 24.900 бројева новина и 250 часописа, од тога око 700 свезака.

Приновљена грађа:

Текућом набавком приновљено је 4 наслова часописа и око 160 бројева часописа у оквиру 47 наслова и 1.770 бројева новина у оквиру 12 наслова (од којих се 4 наслова трајно чувају). Путем поклона добијено је око 70 бројева.

Намештај и опрема:

Захваљујући пројекту и конкурс у на који је Градска библиотека Чачак аплицирала Министарству културе почетком 2024, добијена су средства која су била довољна за набавку одређеног дела савремене и адекватне опреме за смештај и коришћење грађе Одељења периодике. Прибављено је осам наменских фиксних монтажних, регалних полица димензија за распоред у Одељењу периодике, које имају могућност подешавања и које одговарају за смештај различитих формата серијских публикација.

### Матична служба

Матична служба Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис” у Чачку на основу чл. 22 Закона о библиотечко-информационој делатности (Сл. Гласник РС, бр. 52/2011 и 78 /2021) врши функцију матичности у општинама Моравичког округа: Чачак, Горњи Милановац, Ивањица и Лучани, над 68 библиотека (60 библиотека и осам огранака), у Регистар их је унето 60: 4 општинске, 52 школске, 3 специјалне и 1 општег типа у установи.

Обављено је 98 посета у Округу: шест ради надзора над стручним радом Библиотеке „Светислав Вуловић“ у Ивањици, Библиотеке „Браћа Настасијевић” у Горњем Милановцу, специјалних библиотека Народног музеја у Чачку и Музеја рудничко-таковског краја у Горњем Милановцу, библиотека ОШ „Милан Благојевић” Лучани, Средње школе „Драгачево” у Гучи; седам посета ОШ „Светозар Марковић” у Ковиљу, ОШ у Катићима и Међуречју (општина Ивањица), СОШО „1. новембар” и Прехрамбено-гоститељској школи Чачак, ради успостављања рада након регистрације, пресељења у нови простор, промене директора и почетка рада у корисничком програму Cobiss; 85 посета библиотекама свих типова ради пружања савета, стручних информација и стручне и практичне помоћи у раду и поступку ревизије фонда, састанака са руководством школа, школским библиотекарицама који раде у програму Cobiss од 2022. године, као и ради обављања културно-просветних активности.

Организовани су стручно усавршавање, три акредитована семинара, шест групних обука за библиотечке раднике, као и четири састанка са директорима основних и средњих школа.

Служба је припремала четири кандидата: два (ССС) из чачанске Библиотеке, једног (ВШС) из општинске библиотеке у Ивањици и једног (ВСС) из Библиотеке општине Лучани у Гучи, који су стручни библиотечки испитположили у оба рока 2024.

У 2024. години стручном едукацијом у организацији Матичне службе обухваћено је око 250 библиотечких радника Округа

Дубравка Илић је, у складу са *Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја* израдила Информатор о раду Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“, путем јединственог информационог система информатора о раду који води и одржава Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и исти ажурирала подацима који су неопходни као информације од јавног значаја.

### **Одељење стручне литературе и референсне збирке**

Научно одељење у току 2024. године посетило је у читаоници 4989 корисника и 82 неучлањена корисника.

Организоване су посете предшколске и школске деце, појединачне и колективне посете): укупно 523 суграђанина.

Активни чланови (чланови који су позајмили књигу) Одељења стручне књиге - 612

Позајмица грађе:

позајмица у читаоници - 561

позајмица ван библиотеке - 152

укупно позајмљене грађе – 713

продужење рока позајмице – 2

враћање/брисање грађе из евиденције код члана – 722

Набавка публикација: куповина – 143, поклон -187, откуп – 209, сопствена издања – 3

Др Мирко Дрманац, виши библиотекар, у току 2024. вршио је дужност главног и одговорног уредника часописа *Глас библиотеке* и уредио бр. 30 (2024).

Као одговорно лице за приступ информацијама од јавног значаја, библиотекарка Биљана Раичић је током 2024. године одговорила на један захтев за приступ информацијама од јавног значаја.

## Дисово пролеће

Дисово пролеће у 2024. години одржано је у континуитету 61. пут. Реализација је обухватала неколико сегмената: расписивање четири конкурса намењених младим ствараоцима, издавачку делатност у оквиру манифестације и богат програм (књижевне вечери, читање поезије, изложбе, музичко-поетски програми, промоције, радионице).

Активности Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис” на реализацији 61. Дисовог пролећа почеле су у јануару 2024. године када је одржан састанак организационог одбора (Одбор Дисовог пролећа). Одбор је расписао четири књижевна конкурса (за Награду „Млади Дис”, за есеј о Дисовом стваралаштву, за литерарне радове ученика основних школа Моравичког округа и за литерарне радове ученика средњих школа Моравичког округа).

61. Дисово пролеће било је веома видљиво у медијском простору. Национални, регионални и локални чачански медији су редовно извештавали са програма.

**Списак учесника:** Одбор 61. Дисовог пролећа (Петар Матовић, Мирослав Петковић, Верица Ковачевић, Предраг Живковић, Ана Ранђић, Оливера Недељковић, Марија Радуловић, Ана Станојевић, Тања Вуковић), Жири за Дисову награду (Драган Бошковић, Гојко Божовић, Јелена Младеновић), Жири за Награду „Млади Дис” (Ален Бешић, Марјан Чакаревић, Бојан Васић), Жири за есеј о Дису (Милица Ђуковић, Катарина Пантовић, Милош Јоцић), Жири за ученичке радове – основна школа (Зорица Ђаковић, Ружа Пурић, Верица Костић), Жири за ученичке радове – средња школа (Данијела Ковачевић Микић, Јелена Драмићанин, Јасмина Обренић).

### Учесници у програмима:

Верољуб Вукашиновић, Небојша Миловановић, Душко Домановић, Мирјана Глишовић, Ана Ранковић, Дуња Ожеговић, Ана Ранђић, Јелена Богдановић, Бојан Васић, Јелена Младеновић, бенд „The Cave Dogs” и други.

Запослени у Градској библиотеци такође су били задужени за реализацију манифестације, видљивост пројекта, техничку подршку итд. Такође су ангажовани на програмској и издавачкој делатности.

## Програми 61. Дисовог пролећа

- „Светски дан поезије” – стручно вођење кроз актуелну поставку Музеја поезије „Српско песништво XX века у фондовима чачанске Библиотеке”, аутора Оливере Недељковић
- „У средишту лирског поја” – гостовање песника Верољуба Вукашиновића поводом Светског дана дечје књиге у главној згради Библиотеке и огранцима у Заблаћу и Мрчајевцима
- „Standdown са Небојшом Миловановићем” – музичко-поетски програм поводом отварања 61. Дисовог пролећа
- „Дан као наручен за читање” – представљање књиге „Дан као наручен” песника за децу Душка Домановића у главној згради Библиотеке и огранцима у Пријевору и Прељини
- „Песник као муза” – предавање поводом обележавања јубилеја 130 година од рођења Момчила Настасијевића одржале Мирјана Глишовић и Ана Ранковић из Музеја рудничко-таковског краја
- „Дисовизија” – промоција песничке збирке „Парентеза” Дуње Ожеговић, омаж Бранку Миљковићу – колаж програм ученика Гимназије и Техничке школе
- „У капи мастила” – изложба „Бранко Миљковић – писма и посвете из заоставштине” из спомен-собе Бранка Миљковића при Народном музеју Ниша, аутора Јелене Богдановић
- „Трагом прочитаних књига” – квиз из области књижевности за старије основце
- „Та поезија, технолошки вишак језика” – промоција песништва Бојана Васића
- „Мисао која тражи песника Бранка” – предавање проф. Јелене Младеновић о Бранку Миљковићу
- „У другом смеру” – трибина посвећена српском песништву у 21. веку
- „Ако пожелиш мрачније, убићемо пламен” – музичко-поетско вече посвећено Ленарду Коену, наступ бенда „The Cave Dogs”
- „Био је диван месец мај” – промоција лауреата 61. Дисовог пролећа у УК Пароброд у Београду
- „Речи на песничком хоризонту” – додела награда за ученичке радове у ОШ „Владислав Петковић Дис” у Заблаћу

– Завршна свечаност 61. Дисовог пролећа, Свечана академија и додела награда лауреатима, отварање изложбе „Кратак метар, негатив и стих” о стваралаштву Ненада Јовановића, аутора Наташе Кривачевић Поповић и Тање Вуковић

– „Реч је слободна” – представљање издања 61. Дисовог пролећа на Сајму књига у Бегораду на Штанду Градске библиотеке Чачак

### **Културно просветна делатност**

Одељење за културно-образовну и издавачку делатност врши послове организације и координације свих програмских активности у установи у договору са директором, док су за реализацију програма задужене и колеге из других одељења.

Програмска активност Библиотеке у 2024. години обухватила је укупно 102 културно-образовна садржаја. Програми су били намењени свим узрастним групама и категоријама и, у просеку, ако се не рачунају викенди, одвијали су се два до три пута седмично.

Више од 11.000 посетилаца физички је присуствовало неком од садржаја који је реализовала Библиотека (књижевно вече, предавање, трибина, радионица, изложба, представа итд).

Статистика културних и образовних програма је, као и раније, урађена на нивоу целе Библиотеке и четири огранка на селу.

**-Програми за одрасле:** 46 програма, 3785 посетилаца

**-Програми за децу и младе:** 25 програма, 30 сусрета, 5295 посетилаца

**-Изложбе:** 11 изложби, 1500 посетилаца

**- Радионице:** 20 радионица, 35 сусрета, 563 учесника

### **Пројекат „Вода здраво за готово”**

Запослени у Одељењу за културно-просветну и издавачку делатност у сарадњи са колегама учествовали су у реализацији пројекта „Вода здраво за готово” (WaterCareInACreativeWay) који спроводи Европска културна фондација. Организоване су еколошке, поетско-еколошке и радионице аматерског анимираног филма за децу и младе, рекреативно-едукативни излети за основце и средњошколце; осмишљени су промотивни материјали (флајери и инфо-табле постављене у дворишту установе); креиран је постер „The green library” на српском и енглеском језику који је објављен на

званичном сајту организације IFLA као једини из Србије (<https://www.ifla.org/the-green-library-poster/>); формиран је подсајт установе Еко-зона (<https://cacakdis.wixsite.com/eko-zona>) на коме су приказане све еколошке активности; запослени су присуствовали радионицама и предавањима у оквиру пројекта; пројекат „Вода здраво за готово” представљен је и на овогодишњем научно-стручном скупу „Библионет” као и на Фестивалу Здравог духа у Овчар Бањи итд.

**Профил** Градске библиотеке Чачак (biblioteka\_cacak) на друштвеној мрежи Инстаграм има 1.561 пратиоца (стечених без плаћених реклама и промоција). Током 2024. придружило се 456 нових корисника.

### **Издавачка делатност Градске библиотеке Чачак**

Библиотека је у протеклој години објавила пет издања:

- Изабране и нове песме лауреата 61. Дисовог пролећа Ненада Јовановића „Меснати цветови”. Књига је изашла под бројем 48 у едицији „Књига госта”. Уредник издања је Богдан Трифуновић;
- Збирка поезије „Осим шумског пожара” Симоне Дмитривић, добитнице Награде „Млади Дис”. Књига је објављена под бројем 43 у едицији „Токови”. Уредник издања Богдан Трифуновић;
- Часопис „Глас библиотеке: часопис за библиотекарство и информациону науку“ бр. 30 (2024). Уредник др Мирко Дрманац;
- Лист „Дисово пролеће”, број 55. Уредник издања Тања Вуковић;
- Каталог изложбе са изложбом о лауреату Дисове награде под насловом „Кратак метар, негатив и стих”, аутори Наташа Кривачевић Поповић и Тања Вуковић. Уредник издања Богдан Трифуновић;
- Изабране песме Владислава Петковића Диса, друго издање. Уредник Марија Радуловић.

### **Центар за дигитализацију и нове технологије**

Укупно дигитализовано: 290.039 страница разне грађе

Дигитализовано у 2024: новински чланци – 3.927, књига – 70, новина – 6.149, разна грађа – 136, фотографије – 100, часописи - 76.

Укупно: 10.458 страница

У Дигиталној библиотеци до краја године постављено укупно 46.886 објеката (бројева новина, часописа, наслова књига, новинских чланака, фотографија).

У 2024. години је постављено 8.886 објеката.

Углавном је настављено са допуњавањем колекције новинских чланака, која сада броји укупно 39.556 објеката.

Радници Центра одржавају сајт и дигиталну библиотеку. Такође учествују у одржавању друштвених мрежа, на које се постављају фотографије и извештаји са програма. Страницу Библиотеке на Facebook-у у 2024. години пратило је 6.400 особа – што је 150 више него 2023. године.

### **Објаве и посете веб-сајту Библиотеке**

У току претходне године написане су и фотодокументоване 104 објаве за сајт Библиотеке, постављене у рубрикама „Вести” (84) и „Актуелно” (20). Библиотека је у Гугл претрази имала укупно 355.000 погодака. У склопу сајта Градске библиотеке Чачак формиран је подсајт „Екозона” на коме су евидентиране 292 посете, као и секција „Дигиталне изложбе”.

### **Музеј поезије**

У фонд Музеја поезије приновљено је укупно 642 монографске публикације: куповином 58, поклоном 577 (96 је добијено откупом Министарства културе), а 7 књига су сопствена издања.

У другој половини године опремљен је физички одвојен депо за Музеј поезије у који је смештен део фонда и некњижна грађа. Књиге које припадају овој посебној библиотеци су узбучене и смештене по УДК систему, а фонд је адекватно означен.

Са циљем да се употпуни фонд Музеја поезије, библиотекар је перманентно пратио актуелну продукцију и водио кореспонденцију са ауторима, а на овај начин Музеј поезије постао је богатији за драгоцену грађу и личне предмете истакнутих песника Мирослава Цере Михаиловића, Сунчице Денић, Ненада Јовановића, Данила Јокановића и Марије Кнежевић. Дародавци Музеја поезије на овај начин постали су и Змајеве дечје игре, Културни центар из Ниша, Библиотека Матице српске, а залагањем библиотекара Иване Николић из Народне библиотеке Србије, фонд Музеја поезије и ове године значајно је обogaћен вредним издањима

Оливера Недељковић била је ангажована као члан Дисовог одбора, члан редакције листа „Дисово пролеће” и часописа „Глас библиотеке”, члан Комисије за стицање виших звања чачанске Библиотеке и члан жирија за избор најбоље изложбе и доделу Награде „Златно слово Дејана Вукићевића”. У бројним штампаним и електронским медијима промовисала је ову посебну

збирку. У самом простору Музеја поезије, уз значајно учешће библиотекара, снимљен је документарни филм о песникињи Бранислави Малтез.

### Одељење стране књиге

Приновљена грађа: 1.008 јединица библиотечке грађе

По језицима:

француски језик: 397	турски језик: 4
енглески језик: 255	фински језик: 4
руски језик: 117	арапски језик: 3
немачки језик: 72	мађарски језик: 3
шпански језик: 51	грчки језик: 2
италијански језик: 25	јапански језик: 2
ромски језик: 16	кинески језик: 2
македонски језик: 9	пољски језик: 2
словеначки језик: 9	словачки језик: 2
норвешки језик: 7	хрватски језик: 2
шведски језик: 7	санскрит: 1
чешки језик: 6	
бугарски језик: 5	румунски језик: 5

(Књиге рађене на укупно 25 различитих језика)

У току 2024. године на Одељењу стране књиге услужено је 120 корисника. Они су користили 192 публикације одељења.

Током целе године уредно је обављан редован посао: набавка, пријем и селекција поклона, физичка и електронска обрада грађе, њихов смештај у фондове према језицима и УДК групама и услуживање корисника.

Уз редован рад Одељења, са Тањом Вуковић припремљена је и реализована изложба поводом 61. Дисовог пролећа и добитника Дисове награде.

На одељењу се организују језичке радионице у сарадњи са школама страних језика. Највише таквих радионица реализовано је са школом „Blackbird”.

Одељење стране књиге сваког децембра обележава годишњицу рада.

12.03.2025.

Извештај саставила:  
Маријана Лазић, в.д. директора

